УДК 378.147:784.4 **DOI** https://doi.org/10.34142/27091805.2026.7.02.20

Ходот Аліна
доктор філософії, викладач кафедри теоретичної, музично-інструментальної та вокальної підготовки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», *Одеса, Україна*
email: alinakhodot@ukr.net

Alina Khodot
Doctor of Philosophy (PhD), Lecturer at the Department of Theoretical, Instrumental and Vocal Training, State Institution "South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky", *Odesa, Ukraine*
email: alinakhodot@ukr.net

ПСИХОЕСТЕТИЧНИЙ ПІДХІД ЯК МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ОРІЄНТИР ВИКОНАВСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ ЕСТРАДНОГО ВОКАЛІСТА

Статтю присвячено теоретичному обґрунтуванню психоестетичного підходу до професійної підготовки естрадного вокаліста та визначенню його можливостей у цілісному осмисленні психологічних і естетичних складових виконавської діяльності.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати психоестетичний підхід як методологічний орієнтир підготовки естрадного вокаліста та визначити характер взаємодії психологічних і естетичних складових вокального виконавства.

Методи: використано аналіз, синтез, порівняння, узагальнення наукових положень із вокальної педагогіки, музичної психології та теорії інтерпретації, а також теоретичне моделювання.

Наукова новизна: уточнено зміст психоестетичного підходу та теоретично структуровано психоестетичну модель виконавської діяльності естрадного вокаліста, що поєднує психологічні процеси сприйняття, переживання і рефлексії з формуванням художнього образу та інтерпретаційного задуму. Конкретизовано зміст художньо-виконавської позиції вокаліста.

Результати: визначено основні компоненти моделі: художнє сприйняття, емоційно-образне переживання, смислове осмислення, формування інтерпретаційного задуму, тілесно-вокальне і сценічне втілення, виконавська рефлексія. Обґрунтовано циклічний характер їх взаємодії та розкрито педагогічні можливості підходу у формуванні художньо-виконавської позиції, інтерпретаційної самостійності й усвідомленого вибору засобів виразності.

Висновки: психоестетичний підхід може слугувати методологічним орієнтиром для узгодження художнього змісту твору, особистісного переживання виконавця та професійних засобів його вокального і сценічного втілення.

Ключові слова: психоестетичний підхід, естрадний вокаліст, вокально-виконавська підготовка, художній образ, інтерпретаційний задум, емоційно-образне переживання, виконавська рефлексія.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International

THE PSYCHOAESTHETIC APPROACH AS A METHODOLOGICAL ORIENTATION IN THE PERFORMANCE TRAINING OF POPULAR MUSIC VOCALISTS

The article provides a theoretical substantiation of the psychoaesthetic approach to the professional training of popular music vocalists and examines its potential for integrating the psychological and aesthetic dimensions of vocal performance.

The purpose of the study: the theoretical substantiation of the psychoaesthetic approach as a methodological orientation in the training of popular music vocalists and the identification of interactions between the psychological and aesthetic components of vocal performance.

Methods: analysis, synthesis, comparison and generalization of scholarly approaches in vocal pedagogy, music psychology and interpretation theory, supplemented by theoretical modelling.

Scientific novelty: the content of the psychoaesthetic approach to vocal performance training has been clarified, and a psychoaesthetic model of the popular music vocalist's performance process has been theoretically structured. The model integrates psychological processes of perception, emotional experience and reflection with the formation of an artistic image and an interpretive concept. The vocalist's artistic stance in performance has also been specified.

Results: the model comprises artistic perception, emotional and imagery-based experience, meaning-making, the formation of an interpretive concept, embodied vocal and stage expression, and reflective evaluation of performance. The cyclical interaction of these components has been substantiated. The pedagogical potential of the approach has been identified in relation to the development of the vocalist's artistic stance in performance, interpretive independence and conscious choice of expressive means.

Conclusions: the psychoaesthetic approach can serve as a methodological orientation for coordinating the artistic content of a musical work, the performer's personal experience and the professional means of vocal and stage expression.

Keywords: psychoaesthetic approach, popular music vocalist, vocal performance training, artistic image, interpretive concept, emotional and imagery-based experience, performance reflection.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Сучасна мистецька освіта дедалі виразніше орієнтується на цілісне професійне становлення виконавця, у якому технічна підготовленість поєднується з художнім мисленням, інтерпретаційною самостійністю, емоційною чутливістю та здатністю до творчого самовираження. Для музиканта-виконавця важливим стає особистісне осмислення авторського тексту, формування власного бачення художнього образу та пошук відповідних засобів його сценічного втілення. У вокальному мистецтві ці процеси набувають особливої складності через безпосередній зв'язок голосу з тілесним досвідом, психоемоційним станом і самосприйняттям виконавця.

М. Льюїс і К. Гендрікс (2022), досліджуючи виконавську самоефективність студентів-вокалістів, звертають увагу на тісний зв'язок між тілом, голосом та уявленнями людини про себе як виконавця. Художня переконливість вокального виконання водночас залежить від глибини інтерпретаційного опрацювання твору. О. Оганезова-Григоренко та Хуа Цивей (2024) пов'язують образно-смисловий контент вокальної інтерпретації з осмисленням авторського тексту, драматургії та культурно-історичного контексту твору. Емоційність також виступає істотною складовою музичного виконавства і бере участь у передачі художнього змісту в комунікації між виконавцем та аудиторією (Новська, 2024).

У виконавському процесі сприйняття, переживання, образне мислення, інтерпретація та сценічне втілення постійно взаємодіють, проте у професійній підготовці не завжди осмислюються як складові цілісного процесу формування виконавської позиції. Це актуалізує пошук методологічної оптики, здатної пояснити зв'язки між психологічними та естетичними аспектами діяльності естрадного вокаліста.

Одним із можливих методологічних орієнтирів у цьому контексті є психоестетичний під-

хід. Його осмислення пов'язане з удосконаленням професійної підготовки естрадного вокаліста, зокрема роботи над художнім образом, інтерпретаційним задумом, емоційно-образним переживанням та рефлексією виконання. Наукового уточнення потребують змістові можливості цього підходу та межі його застосування в сучасній вокальній педагогіці.

Аналіз основних досліджень і публікацій. У сучасних дослідженнях вокальної педагогіки помітне прагнення розширити уявлення про зміст виконавської підготовки. Дж. Сір, аналізуючи підготовку викладачів сучасного естрадного співу, поряд із технологічними аспектами вокального навчання наголошує на значенні художності, культурного контексту та емоційної інтенції (Sear, 2024). Необхідність оновлення змісту професійної підготовки відповідно до сучасних виконавських тенденцій простежується й у дослідженні І. Швець (2026), де увагу зосереджено на поєднанні технічної, стилістичної та сценічної складових майстерності естрадного вокаліста. В українському науковому просторі В. Гаснюк (2025) розглядає трансформацію підходів до підготовки естрадного вокаліста. Т. Самая (2025) акцентує значення ритмоінтонаційного мислення у формуванні виконавської індивідуальності, інтерпретаційної свободи та художньої виразності співака. В. Комісар і К. Комісар (2023) пов'язують потенціал естрадного вокального мистецтва з розвитком емоційного інтелекту студентів.

Проблему емоційної виразності співу досліджують Т. Хаканпяя, Т. Ваарамаа та А.-М. Лаукканен, які експериментально вивчають можливості цілеспрямованого формування здатності вокально передавати емоції в процесі навчання (Hakanpää et al., 2023). Тілесний аспект вокального виконання розглядають М.-Л. Юнтунен, Е. П. Арлін і К. Лііра. Вони трактують виразність в естрадному співі як цілісний тілесний та міжособистісний процес, пов'язаний з інтенціональністю, емоційним досвідом і взаємодією виконавця зі слухачем (Juntunen et al., 2023). Близьким є інтегративний огляд Х. Цзяна та У Венбо, у якому втілене пізнання постає засобом пояснення взаємодії тілесних, когнітивних і виконавських процесів у співі (Jiang & Wu, 2025).

До проблеми художнього образу та його пізнання звертаються Ю. Максименко і Д. Синенький (2009), А. Ткаченко (2016). Образно-смисловий зміст вокальної інтерпретації розглядають О. Оганезова-Григоренко та Хуа Цивей (2024).

Проведений огляд засвідчує, що емоційна виразність, тілесність, художній образ, інтерпретація та психологічні процеси, що супроводжують виконавську діяльність, вже представлені в сучасному науковому дискурсі, однак здебільшого аналізуються в різних теоретичних площинах. Недостатньо розробленим залишається їх цілісне методологічне осмислення стосовно виконавської підготовки естрадного вокаліста, що актуалізує звернення до потенціалу психоестетичного підходу.

Формулювання цілей та завдань статті. Мета статті полягає в теоретичному обґрунтуванні психоестетичного підходу як методологічного орієнтира виконавської підготовки естрадного вокаліста та визначенні його змістових можливостей у процесі формування художньо-виконавської позиції майбутнього фахівця. Для досягнення поставленої мети передбачено уточнити сутність психоестетичного підходу в контексті музично-виконавської діяльності; розкрити взаємозв'язки психологічних та естетичних складових вокального виконавства; визначити основні напрями реалізації цього підходу в роботі над художнім образом, інтерпретаційним задумом, емоційно-образним переживанням музичного матеріалу та рефлексією власного виконання; окреслити педагогічні можливості й межі його застосування у професійній підготовці естрадного вокаліста.

Виклад основного матеріалу. Теоретичне осмислення психоестетичного підходу до естрадної вокально-виконавської підготовки потребує врахування природи самого виконавського процесу, у якому психологічні та естетичні чинники функціонують у постійній взаємодії. У ширшому науковому контексті психоестетика пов'язана з вивченням психологічних чинників, що визначають естетичний досвід та сприйняття мистецтва. Дж. Вагеманс (2011) характеризує експериментальну психоестетику як напрям, зорієнтований на дослідження факторів, від яких залежить естетичне переживання. Звернення до цієї дослідницької традиції створює підґрунтя для конкретизації психоестетичного підходу відповідно до специфіки вокально-виконавської діяльності.

Художній образ у музичному мистецтві постає результатом пізнання, емоційного пере-

живання та смислового узагальнення, що надає виконавській діяльності особистісно забарвленого характеру (Максименко & Синенький, 2009; Ткаченко, 2016). У вокальному виконавстві взаємодія психологічного й естетичного набуває особливої складності через безпосередній зв'язок голосу з тілом, емоційним станом і самосприйняттям співака. Як показують М. Льюїс і К. Гендрікс (2022), уявлення вокаліста про власні виконавські можливості формуються в тісному зв'язку з переживанням тілесності та голосу як частини себе.

Естетичний вимір вокального виконання пов'язаний з осмисленням художнього змісту твору, формуванням образно-смислової концепції та вибором засобів її виконавського втілення. О. Оганезова-Григоренко та Хуа Цивей (2024) розглядають вокальну інтерпретацію через осмислення авторського тексту, драматургії, внутрішнього світу партитури та культурно-історичного контексту. Психологічний вимір охоплює емоційне переживання, сприйняття, тілесну залученість, інтенціональність і рефлексію виконавця. В естрадному співі виразність набуває водночас тілесного та міжособистісного характеру, оскільки художня інтенція реалізується через голос, тіло і взаємодію зі слухачем (Juntunen et al., 2023).

У цьому дослідженні психоестетичний підхід ми розуміємо як методологічний орієнтир організації вокально-виконавської підготовки, що передбачає цілісне осмислення психологічних механізмів переживання, сприйняття й рефлексії у взаємозв'язку з формуванням художнього образу, інтерпретаційного задуму та способів його сценічного втілення. Така позиція дає змогу розглядати виконавську діяльність як внутрішньо пов'язаний художньо-психологічний процес, у межах якого особистісне переживання музичного матеріалу набуває форми усвідомленої інтерпретації.

З огляду на запропоноване розуміння психоестетичного підходу, його внутрішню логіку доцільно конкретизувати через модель виконавської діяльності естрадного вокаліста. Вона охоплює взаємопов'язані процеси художнього сприйняття музичного матеріалу, його емоційно-образного переживання, смислового осмислення, формування інтерпретаційного задуму, тілесно-вокального і сценічного втілення та подальшої рефлексії виконання. Така послідовність має умовний характер, оскільки в реальній виконавській практиці окремі процеси постійно взаємодіють, повертаються один до одного й уточнюються в ході роботи над твором.

Умовно відправною точкою є художнє сприйняття, що відкриває для виконавця образний, емоційний і смисловий зміст твору. Його подальше переживання набуває особистісного характеру та створює внутрішню основу для інтерпретації. Емоційність у цьому процесі пов'язана зі здатністю передавати художній зміст і вибудовувати комунікацію зі слухачем (Новська, 2024). Дослідження Т. Хаканпяя, Т. Ваарамаа та А.-М. Лаукканен (2023) засвідчує, що вокальне вираження емоцій може цілеспрямовано вдосконалюватися в процесі навчання, а отже, емоційна виразність підлягає педагогічному опрацюванню.

Емоційно-образне переживання поступово конкретизується через осмислення музичного та словесного тексту, драматургії, стилістики й художнього контексту. Важливим у цьому процесі є взаємозв'язок словесного та вокального способів передавання емоційного змісту. Т. Нго і К. Спредборо (2022) показують, що емоційний смисл у співі формується у взаємодії тексту та якості голосу, що дає підстави розглядати вокальну виразність як складову смислотворення у виконавській інтерпретації.

На цьому ґрунті формується інтерпретаційний задум, який визначає характер подальших виконавських рішень (Оганезова-Григоренко & Хуа Цивей, 2024). Його реалізація у вокальному мистецтві безпосередньо залежить від тілесного способу проживання музики. М.-Л. Юнтунен, Е. П. Арлін і К. Лііра (2023) пов'язують виразність естрадного співу з тілесністю, інтенціональністю та міжособистісною взаємодією, а Х. Цзян і У Венбо (2025) розглядають вокальне виконання крізь призму втіленого пізнання, що пояснює взаємозв'язок когнітивних, тілесних і виконавських процесів.

Рефлексія замикає цей цикл. Завдяки їй співак співвідносить отриманий результат із власним художнім наміром, оцінює виразність обраних засобів і за потреби коригує інтерпретаційне рішення. У такому розумінні психоестетична модель відображає циклічний характер виконавської роботи, де сприйняття, переживання, осмислення, втілення та рефлексія утворюють єдину систему формування індивідуальної інтерпретації.

Взаємодія окреслених психоестетичних

процесів з часом формує художньо-виконавську позицію естрадного вокаліста. Її доцільно розуміти як усвідомлене особистісне ставлення до художнього змісту твору, що виявляється у здатності самостійно вибудовувати інтерпретаційний задум, обирати відповідні засоби виразності та співвідносити отриманий результат із власним творчим наміром.

Підґрунтям такої позиції стає образно-смислове опрацювання музичного матеріалу. Інтерпретація передбачає проникнення у внутрішню логіку твору, його драматургію, художній контекст і смислові зв'язки, що дає змогу перевести виконавця від первинного емоційного відгуку до більш усвідомленого художнього рішення (Оганезова-Григоренко & Хуа Цивей, 2024). Водночас емоційна залученість зберігає своє значення, оскільки саме через неї інтерпретаційний задум набуває особистісної виразності й комунікативної спрямованості.

Для естрадного вокаліста особливо важливим є узгодження внутрішнього художнього наміру з конкретним способом його вокального й сценічного втілення. Виразність співу пов'язана з інтенціональністю, тілесною залученістю та характером взаємодії зі слухачем (Juntunen et al., 2023). Тому художньо-виконавська позиція формується у процесі постійного співвіднесення того, що виконавець прагне передати, з тим, як цей зміст реалізується через голос, фразування, темброву організацію, динаміку та сценічну поведінку.

Важливим механізмом такого узгодження виступає рефлексія власного виконання. Вона дає змогу вокалісту оцінювати переконливість інтерпретаційного рішення, виявляти розбіжності між задумом і його реалізацією та коригувати подальшу роботу. За таких умов психоестетичний підхід сприяє розвитку інтерпретаційної самостійності та усвідомленості художнього вибору, що створює основу для індивідуалізації виконавської манери.

Перехід від психоестетичної моделі виконавської діяльності до педагогічної практики передбачає відповідну організацію роботи над музичним матеріалом. За такого підходу увага викладача спрямовується на взаємозв'язок технічних, емоційних, образних та інтерпретаційних завдань, що виникають у процесі опрацювання твору. Сучасна вокальна педагогіка дедалі виразніше враховує художність, емоційну інтенцію та культурний контекст виконання поряд із технологічною підготовкою співака (Sear, 2024). Подібна орієнтація простежується й у дослідженнях трансформації професійної підготовки естрадного вокаліста (Гаснюк, 2025).

Практична реалізація психоестетичного підходу може починатися з попереднього образно-смислового аналізу твору. Його метою є виявлення художньої ситуації, характеру образу, драматургічної логіки та емоційного розвитку музичного матеріалу. Подальша робота спрямовується на конкретизацію інтерпретаційного задуму та пошук вокальних і сценічних засобів, здатних забезпечити його виразне втілення. Важливого значення набуває вербалізація виконавцем власного розуміння твору, оскільки формулювання художнього наміру допомагає усвідомити причини вибору певного тембрового забарвлення, характеру фразування, динаміки чи сценічної поведінки.

Окремої уваги потребує розвиток здатності керувати емоційною виразністю співу. Експериментальні результати Т. Хаканпяя, Т. Ваарамаа та А.-М. Лаукканен (2023) свідчать, що вокальне передавання емоцій може вдосконалюватися завдяки цілеспрямованому навчанню. Це дозволяє включати роботу з емоційною інтенцією до структури виконавської підготовки як усвідомлюваний і коригований компонент, а не залишати її виключно сферою інтуїтивного переживання. Розвиток емоційної складової естрадного вокального мистецтва також пов'язують із ширшими можливостями емоційного становлення здобувачів (Комісар & Комісар, 2023).

Завершальним елементом такої роботи може бути рефлексивне обговорення виконання з використанням аудіо- або відеозапису. Його завдання полягає у співвіднесенні первинного художнього задуму з реально отриманим результатом, оцінюванні виразності обраних засобів та визначенні напрямів подальшого вдосконалення. Психоестетичний підхід у педагогічній площині постає, отже, як спосіб організації виконавської підготовки, за якого технічне опрацювання твору постійно співвідноситься з його художнім змістом, особистісним переживанням та усвідомленим інтерпретаційним вибором.

Педагогічний потенціал психоестетичного підходу полягає передусім у можливості цілі-

сно організувати виконавську підготовку естрадного вокаліста. Його застосування сприяє тому, що робота над технікою співу, художнім образом, емоційною виразністю та інтерпретацією не розпадається на ізольовані завдання. Виконавець покроково вчиться співвідносити власне переживання музичного матеріалу з його смисловим змістом і конкретними засобами сценічного втілення. Така організація навчального процесу створює умови для розвитку інтерпретаційної самостійності, більш усвідомленого художнього вибору та здатності критично оцінювати результат власного виконання.

Водночас можливості психоестетичного підходу не слід абсолютизувати. Емоційне переживання музики саме по собі не гарантує художньої переконливості, так само як глибоке розуміння образного змісту твору не може компенсувати недостатню вокально-технічну підготовку. Психологічні та естетичні складові набувають професійного значення тоді, коли вони знаходять адекватне вираження у виконавських засобах. Це особливо важливо для естрадного співу, де тілесність, голос, сценічна поведінка й комунікативна спрямованість утворюють єдине поле художнього висловлювання (Juntunen et al., 2023; Jiang & Wu, 2025).

Окремого уточнення потребує психологічний компонент підходу. Його включення до вокально-виконавської підготовки не означає перенесення у педагогічний процес функцій психологічного консультування або психотерапії. Увага викладача має зосереджуватися на тих психічних процесах і станах, які безпосередньо залучені до художньої діяльності: сприйнятті, емоційному реагуванні, тілесному відчутті, самосприйнятті та рефлексії. Дослідження взаємозв'язку музики з емоційними станами особистості підтверджують значущість психологічного виміру музичного досвіду, проте сфера його педагогічного використання потребує чіткого професійного окреслення (Клименко & Максимова, 2024).

Отже, психоестетичний підхід доцільно розглядати як методологічний орієнтир, який визначає узгодження психологічних і художніх аспектів виконавської підготовки. Методологічна цінність підходу визначається його здатністю зробити процес інтерпретації більш усвідомленим, цілісним і особистісно значущим для майбутнього естрадного вокаліста без перенесення педагогічної роботи у сферу психологічної практики.

Висновки. Проведене теоретичне дослідження дало змогу обґрунтувати психоестетичний підхід як методологічний орієнтир професійної підготовки естрадного вокаліста, що забезпечує цілісне осмислення взаємозв'язку психологічних і естетичних складових виконавської діяльності. Уточнено його зміст через поєднання процесів художнього сприйняття, емоційно-образного переживання, смислового осмислення, формування інтерпретаційного задуму, тілесно-вокального і сценічного втілення та виконавської рефлексії. Наукова новизна одержаних результатів полягає в теоретичному структуруванні психоестетичної моделі виконавської діяльності естрадного вокаліста, яка відображає циклічний характер переходу від особистісного переживання музичного матеріалу до усвідомленого художнього рішення та його сценічної реалізації. Визначено, що результатом функціонування такої моделі є формування художньо-виконавської позиції вокаліста, яка виявляється в самостійності інтерпретаційного задуму, усвідомленості вибору засобів виразності, здатності співвідносити художній намір із результатом виконання та коригувати власні виконавські рішення. Практичне значення психоестетичного підходу пов'язане з можливістю організувати роботу над твором через узгодження образно-смислового аналізу, емоційної виразності, інтерпретаційного задуму, вокально-сценічного втілення та рефлексії. Водночас межі його застосування визначаються сферою виконавсько-педагогічних завдань, оскільки такий підхід не замінює вокально-технічної підготовки й не передбачає перенесення у вокальну педагогіку функцій психологічного консультування чи психотерапії.

Перспективи подальших досліджень. Подальшого наукового опрацювання потребує емпірична перевірка результативності запропонованої психоестетичної моделі, конкретизація педагогічних методів її реалізації та визначення особливостей застосування на різних етапах професійної підготовки естрадного вокаліста.

Авторські внески згідно з CRediT / Author Contributions (CRediT)
Ходот Аліна – одноосібне авторство.

Фінансування / Funding
Дослідження виконано без фінансової підтримки.

Етика та згода учасників / Ethics and Informed Consent
Не застосовується.

Дозволи на зображення / Image Permissions
Не застосовується.

Доступність даних / Data Availability
Не застосовується.

Використання Штучного Інтелекту / Use of Artificial Intelligence
Автор стверджує, що під час підготовки цієї статті технології штучного інтелекту використовувалися для мовного та стилістичного редагування тексту. Автор несе повну відповідальність за зміст статті.

Конфлікт інтересів / Conflict of Interest
Автор заявляє про відсутність конфлікту інтересів щодо цього дослідження, включаючи фінансові, особисті, авторські чи будь-які інші, які могли б вплинути на дослідження, а також на результати, представлені в цій статті.

Надійшла до редакції / Received: 18.08.2026
Прорецензовано / Peer-reviewed: 12.09.2026
Рекомендовано до публікації / Accepted for publication: 25.09.2026

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Гаснюк, В. В. (2025). Парадигма підготовки академічного та естрадного вокаліста: традиції, трансформації, перспективи. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, *14*, 97–102. **https://doi.org/10.59694/ped_sciences.2025.14.097**

Клименко, І., & Максимова, О. (2024). Психологічні особливості взаємозв'язку музики з емоційними станами особистості в умовах війни. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Психологія*, *2*(20), 63–67. **https://doi.org/10.17721/BPSY.2024.2(20).10**

Комісар, В., & Комісар, К. (2023). Потенціал естрадного вокального мистецтва у розвитку емоційного інтелекту студентів. *Актуальні питання гуманітарних наук*, *63*(2), 216–221. **https://doi.org/10.24919/2308-4863/63-2-35**

Максименко, Ю., & Синенький, Д. (2009). Теоретичні засади пізнання художнього образу. *Психологія і суспільство*, *4*(38), 181–185.

Новська, О. Р. (2024). Категорія емоційності в сучасному фортепіанному виконавстві. *Південноукраїнські мистецькі студії*, *3*, 109–114. **https://doi.org/10.24195/artstudies.2024-3.16**

Оганезова-Григоренко, О. В., & Хуа Цивей. (2024). Образно-смисловий контент інтерпретації: герменевтичний підхід. *Південноукраїнські мистецькі студії*, *4*, 88–93. **https://doi.org/10.24195/artstudies.2024-4.14**

Самая, Т. В. (2025). Фундаментальні засади становлення естрадного вокаліста: ритмологічний контекст. *АРТ-платФОРМА*, *2*(12), 13–31. **https://doi.org/10.51209/platform.2.12.2025.13-31**

Ткаченко, А. В. (2016). Художній образ як ключове поняття в естетичному вихованні. *Наука і освіта*, *12*, 63–67. **https://doi.org/10.24195/2414-4665-2016-12-13**

Швець, І. (2026). Формування професійної майстерності естрадного вокаліста в умовах інтеграції міжнародного вокального досвіду. *Науковий альманах мистецтва та освіти*, *3*, 213–215. **https://doi.org/10.31652/3083-7871-2026-3.61**

Hakanpää, T., Waaramaa, T., & Laukkanen, A.-M. (2023). Training the vocal expression of emotions in singing: Effects of including acoustic research-based elements in the regular singing training of acting students. *Journal of Voice*, *37*(2), 293.e7–293.e23. **https://doi.org/10.1016/j.jvoice.2020.12.032**

Jiang, H., & Wu, W. (2025). How embodied cognition affects vocal performance: An integrative review. *Journal of Voice*. Advance online publication. **https://doi.org/10.1016/j.jvoice.2025.11.005**

Juntunen, M.-L., Arlin, E. P., & Liira, K. (2023). Expression in popular music singing as embodied and interpersonal. *Frontiers in Education*, *8*, 1092736. **https://doi.org/10.3389/feduc.2023.1092736**

Lewis, M. C., & Hendricks, K. S. (2022). "It's your body, it's part of who you are!": Influences upon collegiate vocalists' performance self-efficacy beliefs. *International Journal of Music Education*, *40*(4), 514–529. **https://doi.org/10.1177/02557614221074057**

Ngo, T., & Spreadborough, K. (2022). Exploring a systemic functional semiotics approach to understanding emotional expression in singing performance: Implications for music education. *Research Studies in Music*

Education, *44*(3), 451–474. **https://doi.org/10.1177/1321103X211034694**

Sear, J. (2024). Modern vocal pedagogy: Investigating a potential curricular framework for training popular music singing teachers. *Journal of Popular Music Education*, *8*(2), 239–254. **https://doi.org/10.1386/jpme_00105_1**

Wagemans, J. (2011). Towards a new kind of experimental psycho-aesthetics? Reflections on the Parallellepipeda project. *i-Perception*, *2*(6), 648–678. **https://doi.org/10.1068/i0464aap**

REFERENCES

Hakanpää, T., Waaramaa, T., & Laukkanen, A.-M. (2023). Training the vocal expression of emotions in singing: Effects of including acoustic research-based elements in the regular singing training of acting students. *Journal of Voice*, *37*(2), 293.e7–293.e23. **https://doi.org/10.1016/j.jvoice.2020.12.032** [in English].

Hasniuk, V. V. (2025). Paradyhma pidhotovky akademichnoho ta estradnoho vokalista: tradytsii, transformatsii, perspektyvy [The paradigm of training academic and pop vocalists: Traditions, transformations, prospects]. *Naukovi zapysky. Seriia: Pedahohichni nauky*, *14*, 97–102. **https://doi.org/10.59694/ped_sciences.2025.14.097** [in Ukrainian].

Jiang, H., & Wu, W. (2025). How embodied cognition affects vocal performance: An integrative review. *Journal of Voice*. Advance online publication. **https://doi.org/10.1016/j.jvoice.2025.11.005** [in English].

Juntunen, M.-L., Arlin, E. P., & Liira, K. (2023). Expression in popular music singing as embodied and interpersonal. *Frontiers in Education*, *8*, 1092736. **https://doi.org/10.3389/feduc.2023.1092736** [in English].

Klymenko, I., & Maksymova, O. (2024). Psykholohichni osoblyvosti vzaiemozviazku muzyky z emotsiinymy stanamy osobystosti v umovakh viiny [Psychological features of the relationship between music and emotional states of personality in wartime]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Psykholohiia*, *2*(20), 63–67. **https://doi.org/10.17721/BPSY.2024.2(20).10** [in Ukrainian].

Komisar, V., & Komisar, K. (2023). Potentsial estradnoho vokalnoho mystetstva u rozvytku emotsiinoho intelektu studentiv [The potential of pop vocal art in the development of students' emotional intelligence]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*, *63*(2), 216–221. **https://doi.org/10.24919/2308-4863/63-2-35** [in Ukrainian].

Lewis, M. C., & Hendricks, K. S. (2022). "It's your body, it's part of who you are!": Influences upon collegiate vocalists' performance self-efficacy beliefs. *International Journal of Music Education*, *40*(4), 514–529. **https://doi.org/10.1177/02557614221074057** [in English].

Maksymenko, Yu., & Synenkyi, D. (2009). Teoretychni zasady piznannia khudozhnoho obrazu [Theoretical foundations of cognition of the artistic image]. *Psykholohiia i suspilstvo*, *4*(38), 181–185. [in Ukrainian].

Ngo, T., & Spreadborough, K. (2022). Exploring a systemic functional semiotics approach to understanding emotional expression in singing performance: Implications for music education. *Research Studies in Music Education*, *44*(3), 451–474. **https://doi.org/10.1177/1321103X211034694** [in English].

Novska, O. R. (2024). Katehoriia emotsiinosti v suchasnomu fortepiannomu vykonavstvi [The category of emotionality in contemporary piano performance]. *Pivdennoukrainski mystetski studii*, *3*, 109–114. **https://doi.org/10.24195/artstudies.2024-3.16** [in Ukrainian].

Ohanezova-Hryhorenko, O. V., & Hua Qiwei. (2024). Obrazno-smyslovyi kontent interpretatsii: hermenevtychnyi pidkhid [Figurative and semantic content of interpretation: A hermeneutic approach]. *Pivdennoukrainski mystetski studii*, *4*, 88–93. **https://doi.org/10.24195/artstudies.2024-4.14** [in Ukrainian].

Samaia, T. V. (2025). Fundamentalni zasady stanovlennia estradnoho vokalista: rytmolohichnyi kontekst [Fundamental principles of the development of a pop vocalist: A rhythmological context]. *ART-platFORMA*, *2*(12), 13–31. **https://doi.org/10.51209/platform.2.12.2025.13-31** [in Ukrainian].

Sear, J. (2024). Modern vocal pedagogy: Investigating a potential curricular framework for training popular music singing teachers. *Journal of Popular Music Education*, *8*(2), 239–254. **https://doi.org/10.1386/jpme_00105_1** [in English].

Shvets, I. (2026). Formuvannia profesiinoi maisternosti estradnoho vokalista v umovakh intehratsii mizhnarodnoho vokalnoho dosvidu [Formation of the professional mastery of a pop vocalist in the context of integrating international vocal experience]. *Naukovyi almanakh mystetstva ta osvity*, *3*, 213–215. **https://doi.org/10.31652/3083-7871-2026-3.61** [in Ukrainian].

Tkachenko, A. V. (2016). Khudozhnii obraz yak kliuchove poniattia v estetychnomu vykhovanni [Artistic image as a key concept in aesthetic education]. *Nauka i osvita*, *12*, 63–67. **https://doi.org/10.24195/2414-4665-2016-12-13** [in Ukrainian].

Wagemans, J. (2011). Towards a new kind of experimental psycho-aesthetics? Reflections on the Parallellepipeda project. *i-Perception*, *2*(6), 648–678. **https://doi.org/10.1068/i0464aap** [in English].